Stichting
Buiksloterkerk

JAARVERSLAG
2017-2018

Gezicht op Amsterdam vanaf de noordelijke IJ-oever, vervaardigd door Johan van Swieten in 1663 (Waterlands Archief cat.nr. WAT 001020264)

Stichting Buiksloterkerk
KVK 41205281
Bankrekening nr. NL47RAB0119466058
www.buiksloterkerk.nl

EEN UNIEK GEBOUW

Voor de vele nieuwkomers in Amsterdam Noord is het vaak een onverwachte ontdekking dat achter de Buiksloterdijk, de voormalige zeedijk langs het IJ, sereen en verscholen in het groen, een eeuwenoud kerkje ligt. En wie de kerkzaal voor het eerst binnentreedt is altijd verrast door de lichte en intieme ruimte en wordt zich bewust van dit tastbaar verleden.

Dat het oudste gebouw van Noord nog overeind staat, in goede staat verkeert en een belangrijke sociale en culturele rol in de omgeving vervult, is te danken aan de Stichting Buiksloterkerk. Deze organisatie van omwonenden, die in 1992 de kerk in eigendom verwierf, zorgt al veel jaren voor behoud, onderhoud en voor alle faciliteiten voor sociale en culturele evenementen. Net als in vroeger eeuwen wordt er op deze plek getrouwd, gerouwd, gefeest, vergaderd, gezongen en muziek gemaakt. En net als vroeger zou dat niet mogelijk zijn zonder financiële bijdragen van Vrienden/donateurs, andere subsidiënten en verhuur aan derden.

In de verslagperiode 2017-2018 werd de stichting door het veranderende sociaal-culturele landschap in Amsterdam Noord en sterk verminderde subsidie gedwongen tot herbezinning op het culturele programma. De eerste resultaten van de toepassing van de in augustus 2018 geformuleerde beleidsvisie zijn bemoedigend. Door de nadruk te leggen op een laagdrempelig en gevarieerd aanbod voor verschillende doelgroepen is de Buiksloterkerk bij voortduring een mooie ontmoetingsplek gebleken voor jong en oud: een rijksmonument en ‘Noordmaker’ in één.

ORGANISATIE

Bestuur

Vergeleken met de voorgaande jaren vonden in de verslagperiode 2017-2018 weinig mutaties in het bestuur plaats.

Vanwege tegenvallen bijdragen van vrienden en donaties werd in 2017 Klazien Sieswerda als bestuurder voor vrienden aangesteld.
Met ingang van 2018 trad Janneke Oldenburger terug als secretaris. De voorzitter dankte haar in zijn toespraak bij haar afscheid in de bestuursvergadering van 18 januari voor de meer dan tien jaar waarin ze haar bestuursfunctie met grote inzet en toewijding had uitgeoefend. Hij memoreerde haar samenbindende kwaliteiten en het belang van de jaarlijkse sociale evenementen die zij organiseerde, met name de Stekjesmarkt en de Kerstsamenzang. Zij werd als secretaris opgevolgd door Iris Heidebrink.
In april 2016 was Barbara Rumora benoemd tot voorzitter van de programmacommissie. Haar taak werd verre van eenvoudig, toen per 1 mei 2017 de inzet van een betaalde kracht voor de programmeer- en productie-taken niet meer mogelijk was door het ontbreken van voldoende subsidie. Mede op grond van een door het bestuur vastgestelde beleidsnota heeft Barbara veel moeite gedaan om met name hoogwaardige klassieke muziek een vaste plek te geven in het programma in de hoop op die manier het publieksbereik te vergroten. Voor programmering en productie werd daarbij samengewerkt met een aantal musici van het Koninklijk Concertgebouw Orkest. In november 2017 werd voor een deel van de taken een producent aangetrokken. Het aanbod bleek, enkele uitzonderingen daargelaten, slechts een beperkt aantal bezoekers te trekken. Het bestuur zag zich daarom in april 2018 genoodzaakt om de koers ten aanzien van de muziekgenres te wijzigen. Barbara besloot op grond hiervan terug te treden als bestuurslid.
Iris Heidebrink, als secretaris van het bestuur tevens lid van de programmacommissie, heeft daarna ten behoeve van de continuïteit het voorzitterschap van deze commissie tijdelijk op zich genomen. Omdat de resultaten van het sociaal-culturele programma in najaar 2018 bemoedigend waren, heeft ze op verzoek van het bestuur in november 2018 ingestemd met haar terugtreden als secretaris en benoeming tot voorzitter van de programmacommissie.

Terwijl de werving voor een nieuwe secretaris werd gestart, bleef ze deze functie op tijdelijke basis vervullen.

Op 1 januari 2019 was het bestuur van Stichting Buiksloterkerk als volgt samengeteld:

1. Ruud Bleijerveld voorzitter
2. Iris Heidebrink secretaris a.i.
3. Marc van der Poel penningmeester, lid onderhoudscommissie (OC)
4. Iris Heidebrink voorzitter programma commissie (PC)
5. Joep Koperdraat bestuurder verhuur, lid PC
6. Sylvia Robert bestuurder vrijwilligers, lid PC
7. Marleen Slooff voorzitter onderhoudscommissie (OC)
8. Klazien Sieswerda bestuurder vrienden van de Buiksloterkerk, lid PC

Samenstelling van het bestuur in januari 2018. Vooraan van links naar rechts: Joep Koperdraat, Barbara Rumora, Janneke Oldenburger (scheidend secretaris).
Achter: Ruud Bleijerveld, Iris Heidebrink, Marc van der Poel, Klazien Sieswerda, Sylvia Robert. Afwezig: Marleen Slooff

Statuten

Eind 2017 werd gestart met het voorbereiden van herziening van de statuten, die in 1992 voor het laatst gewijzigd waren. Herziening was om verschillende redenen noodzakelijk. In de oude statuten stond als enig doel de instandhouding van het monument. In de herziene versie is ook het bieden van een sociaal-cultureel programma als doelstelling opgenomen. Vanwege de ANBI status van de stichting moesten enkele bepalingen met betrekking tot financieel beheer worden toegevoegd. Volgens de statuten van 1992 was voor statutenwijziging instemming van de Minister van OC&W vereist. Deze bepaling is nu niet

meer van toepassing. Tenslotte is gebruik gemaakt van de gelegenheid om de statuten aan de huidige standaard voor formuleringen aan te passen. De herziene statuten werden vastgesteld in de bestuursvergadering van 1 november 2018.

Vrijwilligers

De Buiksloterkerk draait vrijwel uitsluitend op vrijwillige inzet. Bestuursleden worden niet betaald. Dankzij de betrokkenheid en toewijding van alle betrokkenen kunnen onderhoud, verhuur, sociale en culturele evenementen en bedrijfsvoering met succes worden uitgevoerd. Het in standhouden van een goed vrijwilligersbestand voor alle voorkomende taken is absoluut een speerpunt van het beleid. Voor de functie van gastvrouw voor het sociaal-cultureel programma hebben we een grote groep vrijwilligers (30), waarvan een derde voorzien is van alle vereiste diploma's (EHBO, BHV en Sociale Hygiëne), die jaarlijks via herhalingscursussen worden vernieuwd. Zij doen hun werkzaamheden met veel plezier en dragen zo bij aan de gemoedelijke en vriendelijke sfeer tijdens alle evenementen. Voor andere functies zijn de vrijwilligers helaas dunner gezaaid. Dat maakt de organisatie kwetsbaar in termen van continuïteit en is bij voortduring een punt van aandacht.

PR en communicatie

De laatste jaren zijn er op sociaal-cultureel terrein heel veel nieuwe spelers bijgekomen in Amsterdam Noord. Met het oog daarop heeft het bestuur extra geïnvesteerd in het onder de aandacht brengen en aanbevelen van het eigen programma en van de mogelijkheden tot verhuur. Daarbij werd in toenemende mate gebruik gemaakt van internet voor ticketverkoop, verspreiding van persberichten en informatieverstrekking via mailchimp en de website. Maar ook de gedrukte publicaties bleven van belang.
In het eerste jaar van de verslagperiode werden flyers met de agenda voor het sociaal-culturele programma huis-aan-huis door vrijwilligers verspreid in delen van Noord. Mede onder invloed van de invoering van ja/nee stickers op brievenbussen bleek dat niet heel succesvol.
In het voorjaar van 2018 werd besloten om meer affiches te laten maken en deze samen met flyers te laten verspreiden door een professioneel bedrijf. Na enige tijd is gebleken dat de distributie verre van vlekkeloos verliep. Daarna werd steeds meer gebruik gemaakt van eigen vrijwilligers voor verspreiding van PR materiaal op centrale punten in Noord.

De in november 2017 aangetreden producent voor het culturele programma, Pauline van Roosmalen, zorgde met name voor de teksten over programmaonderdelen op affiches, flyers, persberichten en website. Continuïteit door standaardisering is daarbij van groot belang gebleken. Naast gebruik voor drukwerk zijn dezelfde producten ook succesvol ingezet voor communicatie via verschillende digitale platforms. In de loop van 2018 werd wekelijks aandacht besteed aan activiteiten van de Buiksloterkerk in de gedrukte pers en bij diverse sociale media.

Met het oog op betere informatieverstrekking over alle activiteiten van de Buiksloterkerk, met name de mogelijkheden tot verhuur, is de huidige website kritisch bekeken en zijn de eerste aanzetten gegeven tot het opfrissen en beter structureren van de site. Deze

werkzaamheden zullen in de komende tijd worden voortgezet. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is het organiseren van voldoende inzet voor het onderhoud en verversen van de content.

SOCIAAL-CULTURELE PROGRAMMA

In 2017 werd in principe uitgegaan van een vast stramien met drie evenementen per maand: elke 2de zondagmiddag een concert, een kindervoorstelling op de 3de zondagochtend en af en toe een 2de concert op de 4de zondag, een literaire avond of een debat bijeenkomst. In het algemeen werden de concerten en peutervoorstellingen goed bezocht, maar klassieke muziek en voorstellingen voor iets oudere kinderen bleken minder in trek. In maart werd in samenwerking met OBA en boekhandel Van Noord een literaire avond georganiseerd. Op 2 juli trok de traditionele Korendag zoals altijd veel publiek. Op 20 augustus kreeg de Buiksloterkerk de gelegenheid om als buitenlocatie van het Grachtenfestival te fungeren. De vaste sociale evenementen Stekjesmarkt, Kerstsamenzang en Oudejaarsdisco vonden plaats op respectievelijk 7 april, 18 en 30 december. De Buisloterkerk was opgenomen in het programma van de Open Monumentendag op 9 en 10 september met als thema ‘de relatie tussen stad en land’. Op beide dagen werd de kerk zeer goed bezocht.

In 2018 werd dezelfde systematiek voor het programma gevolgd, met in het eerste half jaar nadruk op klassieke muziek van hoge kwaliteit. Vanwege tegenvallende resultaten werd met ingang van september gekozen voor andere muziekgenres: meer wereldmuziek en stimulering van jeugdige/beginnende musici en amateurs. Vanaf september werd wat betreft de kindervoorstellingen nadrukkelijk ingezet op theater voor de allerkleinsten. Na deze koerswijzigingen vertoonden de bezoekersaantallen een stijgende lijn. Een aantal keren was een voorstelling uitverkocht. Er vonden 3 muzikaal literaire avonden plaats, waarbij voor de eerste (april) ook medewerking van OBA Oosterdok werd verkregen en voor de andere 2 (november, december) uitsluitend werd samengewerkt met boekhandel Van Noord. Op 21 juni vond een debatavond plaats onder leiding van Chris Keulemans over de mogelijke gevolgen van de ingebruikname van de Noord-Zuidlijn. Op deze avonden werd tevens bewegend beeld vertoond. Op de jaarlijkse Stekjesdag op 2 mei werd veel aandacht besteed aan specifieke activiteiten van Noorderlingen op het gebied van sociaal tuinieren,

kweken van biologische groenten en planten, gezond eten, bijenteelt etc. De Korendag (10 juni) , Kerstsamenzang (17 december) en de Oudejaarsdisco (30 december) werden onverminderd druk bezocht.

VERHUUR

We prijzen ons gelukkig dat de opgaande lijn bij de verhuur van de laatste jaren zich in de verslagperiode heeft bestendigd. Gelet op het veranderende subsidielandschap zijn deze inkomsten onontbeerlijk om het gebouw en de inrichting van de Buiksloterkerk in stand te houden en te kunnen fungeren als plek voor sociaal-culturele evenementen. De kerk was een gewilde locatie voor huwelijkssluitingen en aansluitende bruiloftsfeesten en recepties, uitvaarten, bedrijfsfeesten, yoga sessies, koorrepetities en gastoptredens van koren en orkesten. De goede akoestiek en bijzondere ambiance spelen hierbij ongetwijfeld een rol. Het was soms dringen geblazen in de weekenden gedurende het culturele seizoen (januari-mei, september-december).
Huurders voor bruiloftsfeesten en uitvaarten van grotere omvang maakten graag gebruik van de diensten van onze vast verhuurpartner Marie Aubain Events (MAB), die gespecialiseerd is in het organiseren van dergelijke grote bijeenkomsten. Zowel met MAB als met de andere vaste huurder Ceu de Santa Maria werden nieuwe afspraken gemaakt. Op basis daarvan konden activiteiten van de Buiksloterkerk en deze twee partners langer van te voren worden ingepland om te voorkomen dat ze elkaar in de weg konden zitten.
Voor de komende jaren is het streven om vooral op doordeweekse dagen – waar nog wat ruimte is in de agenda – meer activiteiten op basis van verhuur vast te leggen. Amsterdam Noord groeit en de Buiksloterkerk kan daarin meegaan door bewoners, Stadsdeel en bedrijven deze sfeervolle plek ter beschikking te stellen voor speciale bijeenkomsten.

Een enkele keer bereikten ons klachten van naaste buren over geluidsoverlast rond de kerk bij grotere evenementen van huurders. Hoewel we zo nauwgezet mogelijk de voorwaarden waarop onze vergunningen gebaseerd zijn nakomen en onze huurders hier ook steeds op attenderen, kan het toch voorkomen dat enig ongemak wordt ervaren in de verder zo rustige en idyllische omgeving van de kerk. Ook al gaat het niet om overtreding van geluidsnormen, toch hechten we veel waarde aan een goede relatie met alle omwonenden en nemen alle klachten serieus. In verband daarmee hebben we in goed overleg met de buurt informatie gegeven over wat er niet gelopen is zoals het zou moeten en wat wij gedaan hebben om dit in de toekomst te voorkomen.

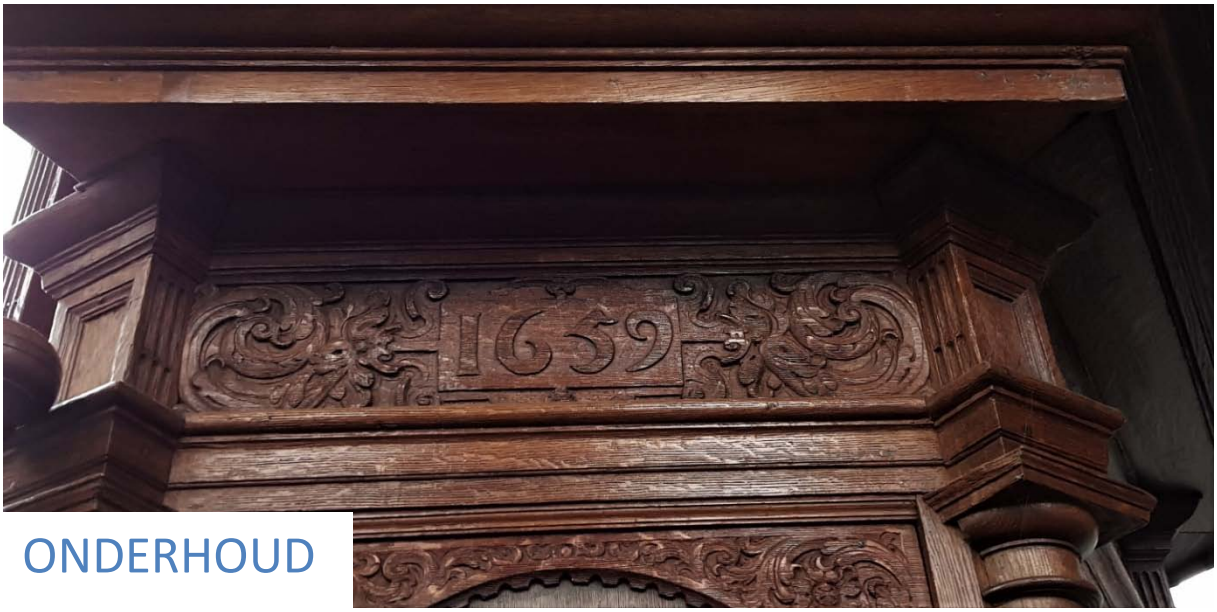

ONDERHOUD

Het jaar 2017 stond in het teken van de voorbereiding van de restauratie van de zeventiende-eeuwse preekstoel en het aanvragen van de daarvoor benodigde subsidies. Verzoeken om subsidie werden ingediend bij het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Kattendijke Druckerfonds en de Maatschappij tot Nut van ’t Algemeen. Nadat door alle drie fondsen positief was gereageerd kon in het najaar de opdracht voor de restauratie worden gegeven aan Atelier Enkzicht in Barchem. De restauratie is in januari-februari 2018 uitgevoerd met een buitengewoon fraai resultaat. Kuip, voetstuk en klankbord zijn nagekeken op open naden in het houtwerk en beschadigingen, loszittende of ontbrekende onderdelen, die zo nodig zijn hersteld en/of aangevuld. Dit geldt ook voor de negentiende-eeuwse trap die door een verandering in de positionering nu weer beter aansluit op de deur van de kuip. De geheel versleten stoffering van de bovenrand van de kuip is vervangen door nieuw mohair velours. Nieuwe onderdelen zijn op kleur gebracht en samen met de schraal geworden oude onderdelen tenslotte flink in de boenwas gezet.

In de verslagjaren is veel klein en groot onderhoud verricht zoals het schilderen van de buitendeuren van consistorie en toren, van raamwerk in toren en buitenzijde kerk, diverse reparatiewerkzaamheden aan daken, goten en schouderstukken en herstel van vochtschade in het metselwerk van de noordmuur. Daarnaast is er een nieuwe noodtrap aangebracht aan de noordoostzijde van de kerk als vervanging van het bescheiden bakstenen trapje dat de enige verbinding vormde tussen de nooduitgang en het veel lager geleden maaiveld ter plaatse. De vlaggenmast die na de restauratie van de toren niet meer op dezelfde plaats kon worden aangebracht is vervangen door een nieuw exemplaar dat op het terrein vóór de kerk is geplaatst. In de kerk zijn op een aantal plekken nieuwe brandwerende gordijnen aangebracht. Bij al deze werkzaamheden was toezicht en ondersteuning door onze beheerder onontbeerlijk.

De door waterschade aangetaste namenlijst van de predikanten, die sinds de zeventiende eeuw verbonden waren aan de Buiksloterkerk, is door een papierrestaurator

schoongemaakt en gerestaureerd en voorzien van een nieuw passe-partout en zuurvrij karton weer in de oude lijst geplaatst.
Verder zijn er voorbereidingen getroffen voor het uitvoeren van werkzaamheden in 2019, zoals het opknappen van de gevelsteen in de buitenmuur van het koor in overleg met de Vereniging Vrienden Amsterdamse Gevelstenen en het aanbrengen van een nieuw informatiebord aan de voorzijde van de kerk in samenwerking met de ANWB. In de zuidmuur van de kerk is enige scheurvorming in het metselwerk geconstateerd. De oorzaak daarvan zal in overleg met de Monumentenwacht verder worden onderzocht.

De zorg voor het orgel was jarenlang in goede handen bij Erik-Jan Eradus, de organist van de Sint Josephkerk te Haarlem. In 2018 trad hij terug als orgelmentor. Zijn opvolger, de bij de firma Flentrop werkzame Ross Luescher, woont vlak bij de kerk . Daardoor kon het orgel regelmatiger worden bespeeld en gestemd. Ook maakte hij voorbereidingen voor het beter monitoren en voorkomen van vervuiling en schade.

FINANCIËN

Sociaal-culturele programma
Zoals in het jaarverslag 2015 -2016 al werd vermeld, is de gemeentelijke subsidie voor ons programma steeds verder afgenomen. Nadat een subsidieaanvraag bij het Amsterdams Fonds voor de Kunsten (AFK) voor 2017 werd afgewezen, gaf het stadsdeel Noord blijk van waardering voor onze activiteiten door deze met € 20.000 te ondersteunen. Ook de aanvraag voor 2018 werd door de AFK niet gehonoreerd. En ook nu sprong het stadsdeel op het laatste moment bij door toekenning van € 15.000. Het programmeren van hoogwaardige klassieke muziek in 2017 leidde tegen de verwachtingen in tot daling van de bezoekersaantallen en inkomsten uit kaartverkoop. In de loop van 2018 resulteerde de keuze voor andere muziekgenres en voorstellingen in toename van beide aantallen met 30 %.

Onderhoud
De kosten van restauratie van de preekstoel bedroegen bijna € 10.000,- en de eerder uitgevoerde verplaatsing nog eens € 5.000,- . Dank zij Marleen Slooff, voorzitter van de onderhoud commissie, en haar contacten in de monumentale wereld is de Stichting in staat geweest om bij diverse fondsen hiervoor € 6500,- aan subsidies binnen te halen. Naast gepland schilderwerk hadden we als gevolg van lekkage en inwerking van vocht een behoorlijke tegenslag in de onderhoudskosten. We moesten een extra € 20.000,- uitgeven aan herstelwerkzaamheden.

Verhuur
De inkomsten uit verhuur zijn in 2017-2018 gestaag gestegen. Vooral de verhuur voor de begrafenissen, die we in eigen beheer verzorgen, is fors toegenomen. Jan Visser, onze beheerder, is een perfecte gastheer op deze dagen en zorgt dat zo'n zware dag voor de nabestaanden in goede sfeer en vlot verloopt. De huurinkomsten zaten aanvankelijk op het niveau van 2016, maar zijn in 2018 met ruim 10.000,- gestegen.

Vriendenbijdragen en schenkingen
Vanwege teruglopende inkomsten uit vriendenbijdragen werd in 2017 met de komst van een nieuwe coördinator vrienden een speciale werving gestart. De bijdragen vertoonden daarna een licht stijgende lijn van € 4.684,50 in 2017 naar € 5.543,00 in 2018. Steeds meer vrienden doneren meer dan de basisbijdrage van € 35 (voorheen € 25). We hopen dat in de komende periode met name onze ANBI-status velen kan stimuleren tot het doen van grotere (periodieke) schenkingen.
De bijdragen van vrienden zijn onmisbaar voor het functioneren van onze organisatie. Vrienden krijgen voor alle voorstellingen en concerten korting op de tickets. Ook worden ze – desgewenst – geregeld op de hoogte gehouden van nieuwe ontwikkelingen en het sociaal-culturele programma. Voor het onderhouden van goed contact en het uitspreken van waardering voor hun steun is de jaarlijkse vriendenbijeenkomst van veel betekenis.
De bijeenkomst in 2017 was zeer geslaagd. Wim Beerman, vrijwilliger bij Monumentenzorg, vertelde over de historie van de kerk en de betekenis van de plaquettes aan de muren binnen en buiten. De middag eindigde met een gezamenlijk gezongen en ter plekke ingestudeerde aubade aan Amsterdam-Noord. Onder leiding van Arnoud Boerwinkel zongen wij "Aan de zonzij van het IJ" , het volkslied van Noord op tekst van Jos de Rooij. De vriendendag van 28 oktober 2018 was met de vertoning van de film van de Volksopera Florapark een heel geslaagd samenzijn.